

Laboratori de Dramatúrgia

Codi: 43153
Crèdits: 9

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
4313879 Estudis Teatral	OT	0	1

Professor/a de contacte

Nom: Carles Batlle Jordà

Correu electrònic: Carles.Batlle@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Altres indicacions sobre les llengües

Quan hi hagi alguna dificultat, no hi haurà inconvenient a aclarir el que sigui en castellà.

Equip docent extern a la UAB

Beth Escudé

Victòria Szpunberg

Prerequisits

ET

Objectius

L'objectiu d'aquest mòdul consisteix a abordar els marcs teòrics, les tècniques i les metodologies a través dels quals es poden dur a terme recerques i creacions en el camp de la dramatúrgia. Es reflexionarà sobre el concepte de dramatúrgia i les seves diverses accepcions. S'estudiaran les atribucions i competències del treball del dramaturgista. Es desenvoluparà un seminari d'escriptura dramàtica.

Competències

- Aplicar mètodes de recerca en les diferents disciplines d'estudi de les arts escèniques segons els marcs conceptuals pertinents.
- Complir els codis deontològics inherents a l'activitat de la recerca.
- Planificar i dissenyar una recerca original i personal sobre un aspecte relacionat amb les arts escèniques.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements adquirits i la seva capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seva àrea d'estudi.
- Tenir coneixements que aportin la base o l'oportunitat de ser originals en el desenvolupament o l'aplicació d'idees, sovint en un context de recerca.
- Transferir en l'àmbit conceptual el saber pragmàtic dels processos escènics per elevar la pràctica al pla de la recerca.
- Valorar la dimensió social inherent a les arts escèniques.

- Valorar les especificitats de la recerca en les arts escèniques i les potencialitats que es deriven de la seva complexitat.

Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar mètodes de recerca pràctica en l'àmbit de la dramaturgia segons els paradigmes contemporanis.
2. Complir els codis deontològics inherents a l'activitat de la recerca.
3. Contrastar els paradigmes teoricopràctics de la dramaturgia contemporània.
4. Formular conceptualment els problemes, els assoliments i la lògica interna implícita en la recerca pràctica amb materials dramàtics.
5. Objectivar els processos creatius de la dramaturgia i les diferents intervencions que permetin situar-los en el pla de la recerca pràctica.
6. Planificar i dissenyar una recerca original en l'àmbit de la dramaturgia, argumentant la metodologia utilitzada en funció de les variables tècniques, ètiques i estètiques del procés.
7. Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements adquirits i la seva capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seva àrea d'estudi.
8. Tenir coneixements que aportin la base o l'oportunitat de ser originals en el desenvolupament o l'aplicació d'idees, sovint en un context de recerca.
9. Valorar la dimensió social inherent a les arts escèniques.
10. Valorar les possibilitats de recerca en el camp de la dramaturgia a partir de les seves múltiples accepcions i els tipus de materials que hi estan associats.

Continguts

1. La dramaturgia, teoria i ofici

- El concepte del/la dramaturgista i el concepte del dramaturg/a. Aclariment de la polisèmia.
- La feina de dramaturgista. Estudi del text clàssic i la seva contemporaneïtat.
- El treball de l'equip dramaturgístic ideal.

2. L'escriptura dramàtica i la dramaturgia

- Procediments per a l'escriptura d'un text dramàtic en l'actualitat.
- Exemples de dramaturgia contemporània.
- La transversalitat artística com a eina de la nova dramaturgia.
- La recerca de la pròpia escriptura i/o coescriptura.

Metodologia

En tots els blocs, les classes teòriques es combinaran amb la lectura i l'anàlisi de textos teòrics i textos de creació. D'altra banda, l'alumne haurà de desenvolupar un treball pràctic (exercicis) en dos dels blocs de contingut, el primer i l'últim.

Bloc 1

-En el cas del tram de la tasca del/la dramaturgista (5 sessions de 3 hores), els exercicis són grupals de 3-5 alumnes; es fingeix un equip de dramaturgistes d'un teatre en el qual s'ha d'investigar sobre un text clàssic en concret amb uns objectius ideològics també concrets per a la seva escenificació. És important que l'alumnat compregui la tasca del/la dramaturgista com a servei públic.

-Les classes constaran de:

- Classes magistrals/expositives
- Classes de resolució d'exercicis
- Pràctiques d'aula
- Debats
- Tutories
- Elaboració de treballs

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals/expositives, classes de resolució d'exercicis, pràctiques a l'aula, seminaris	45	1,8	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10
Tipus: Supervisades			
Debats, tutories, elaboració de treballs	90	3,6	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10
Tipus: Autònomes			
Lectura d'articles i estudi personal	90	3,6	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10

Avaluació

Procés i activitats

- Avaluació continuada que valora la participació pertinent de l'alumne/a en les sessions i portar la feina al dia.
- Treball final d'investigació i valoració de l'aportació al grup investigador.

Programació d'activitats d'avaluació

- Les anteriors, dins el període de 5 sessions.
- Procediment de revisió de les qualificacions: es fan tutories respecte al tram, en els grups que s'han creat i, si s'escau, també individual. Es dona un temps per fer un procés de recuperació.
- La ponderació no es dona fins que el curs està acabat. Per tant, hi ha una altra opció a finals de l'assignatura per discutir la nota.

Bloc 2

- Com que només es tracta de dues sessions de tres hores cadascuna, per tal d'encaminar a la fase més pràctica, aquest tram tindrà aquestes característiques:
- Classes magistrals/expositives
- Seminari

-Debats

-Avaluació

Segon tram: Atès el caràcter expositiu i de debat d'aquestes dues sessions, aquesta part no és avaluable (si no és, per la participació i la presència de l'alumnat).

Bloc 3

-L'últim tram de l'assignatura (8 sessions de 3 hores cadascuna) es concreta en classes eminentment practiques d'escriptura. La professora/or planteja exercicis amb les seves constriccions, punts de partida i/o arribada per tal d'estimular l'escriptura teatral en totes les seves vessants (des del més ortodox al més obert a noves dramaturgies)

Per tant, les classes constaran de:

-Classes magistrals/expositives

--exercicis d'escriptura

- provatures escèniques dels textos escrits a clase (practiques a l'aula)

-Classes de resolució d'exercicis

-Debats

-Tutories

-Elaboració de treballs

-Avaluació

-avaluació continuada.

-Al final, s'haurà d'entregar un recull d'alguns exercicis per determinar.

Avaluació total

Les sessions es divideixen actualment en 15 sessions de 3 hores cadascuna en el primer semestre.

- 5 sobre la tasca del dramaturgista (un/a docent)

- 2 seminari sobre dramaturgia contemporània (un/a altre/a docent)

- 8 sobre pràctica d'escriptura (un/a altre/a docent)

Per a l'avaluació, el tercer tram compta el doble que el primer i fan mitjana segons aquesta proporció. Tot i això, els professors/res es posen en contacte per a la ponderació en l'avaluació de cadascun dels alumnes.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Assistència i participació activa a l'aula	30 %	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10
Assistència i participació en activitats de classe	30 %	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10
Lliurament d'informes i treballs	40 %	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10

Bibliografia

BIBLIOGRAFIA GENERAL DEL MÒDUL

- ARISTÒTIL: *Retòrica/ Poètica*, Barcelona, Edicions 62, 1998 (o altres edicions)
- CORVIN, Michel: *Dictionnaire encyclopédique du théâtre*, Paris, Larousse, 1998.
- DANAN, Joseph: *Qu'est-ce que la dramaturgie?*, Actes Sud, 2010.
- LAVANDIER, Yves: *La dramaturgia. Los mecanismos del relato: cine, teatro, ópera, radio, televisión, comic*. Pamplona, Ediciones Internacionales Universitarias (Letras de cine, 17), 2003.
- OLSON, Elder: *Tragèdia i teoria del drama*, Barcelona, Quaderns Crema, 1985.
- PAVIS, Patrice: *Diccionario del teatro*, Barcelona, Paidós, 1984 (diverses edicions).
- RYNGAERT, Jean-Pierre: *Introduction à l'analyse du théâtre*, Paris, Bordas, 1991.
- SZONDI, Peter: *Teoria del drama modern (1880-1950)*, Barcelona, Institut del Teatre, 1988.
- VINAVER, Michel: *Écritures dramatiques*, Actes Sud, 1993.

BIBLIOGRAFIA ESPECÍFICA DE CADA BLOC

BLOC 1 (Escudé)

- BALTES, BLANCA: *Perfiles y modelos del dramaturgista*, ADE Teatro, 2002 Madrid.
- HORMIGÓN, Juan Antonio: *Trabajo dramático y puesta en escena*. Asociación de Directores de Escena de España (Teoría y práctica del teatro, 2), 2002 [1ª ed: 1991]
- Id. (ed.), *La profesión del dramaturgista*, Madrid, Publicaciones de la Asociación de Directores de Escena de España (Teoría y práctica del teatro, 2), 2002 [1ª ed: 1991]
- LUCKHURST, Mary: *La palabra que empieza por D. Dramaturgia, dramaturgismo y asesoría literaria en el teatro*. Madrid, Ed. Fundamentos, 2008. desde el siglo XVIII
- TURNER-SYNNE, Cathy i Behrndt, *Dramaturgy and Performance*, Nova York. Palgrave Macmillan, 2008.

BLOC 2 (Batlle)

- AGAMBEN, Giorgio [1992].: *Què vol dir ser contemporani?*, Barcelona, Arcàdia, 2008.
- BATLLE i JORDÀ, Carles: "La "reconquesta del real" en l'escriptura dramàtica contemporània", *Pausa*, núm.33, gener 2011, ps.27-44.
- Id.: "Model, partitura i material en l'escriptura dramàtica contemporània: una solució", dins *Drame contemporani: renaissance ou extinction?*, Université Paris-Sorbonne, 12 de octubre de 2015. Publicat en català i francès a Barcelona, Punctum/Institut del Teatre/UPF/Université Paris Sorbonne, 2016 (disponible digitalment al RedIT de l'Institut del Teatre). Una versió abreujada en llengua castellana es pot trobar a *Pausa*, núm.37, 2015.
- CARNEVALI, Davide: *Forma dramática y representación del mundo*, México, Paso de Gato / Institut del Teatre, 2017.
- DANAN, Joseph: "Nuevas dramaturgias" (inclou "Escritura dramática y performance", "El teatro en la era de la interconexión generalizada" y "Lo que cambió", dins *¿Qué es la dramaturgia? y otros ensayos*, México, Consejo Nacional para la cultura y las artes, 2012.
- Id.: *Entre théâtre et performance: la question du texte*, Actes Sud-Papiers, 2013.

- LEHMANN, Hans-Thies [1999]: *El teatro posdramático*, Murcia, CENDEAC, 2013.
- Id.: "Algunas notas sobre el *teatro posdramático*, una década después", dins *Repensar la dramaturgia. Errancia y transformación*, Murcia, Centro Párraga, Centro de documentación y estudios avanzados de arte contemporáneo (Cendeac), 2010.
- PAVIS, Patrice: *Diccionari de la performance y del teatro contemporáneo*, México, Paso de Gato, 2016.
- SARRAZAC, Jean- Pierre: "La reprise. Réponse au postdramatique", *Études théâtrales*, núm.38-39 (2007), ps.7-20.
- Id. (ed.) [2005]: *Lexic del drama modern i contemporani*, Barcelona, Institut del Teatre, 2008.
- BLOC 3 (Szpunberg)
- BALLÓ, Jordi i PÉREZ, Xavier: *El món, un escenari. Shakespeare: el guionista invisible*, Barcelona, Anagrama, 2015
- BATLLE JORDÀ, Carles: *La segmentació del text dramàtic (un procés per a l'anàlisi i la creació)*, dins , núm. 33-34, 2008, ps. 13-45-Estudis Escènics
- CABALLERO, Atlio. *La escritura teatral. Elementos para la creación dramática*. Barcelona: Grafein. Ediciones, 2001.
- LEPECKI, André y otros autores: *Repensar la dramaturgia. Errancia y transformación*. Murcia: Centro Párraga.
- CENDEAC, 2011.MACKEE, Robert: *El guión*. Barcelona, Ed Alba, 2002.
- PEREZ, Xavier, *El suspens cinematogràfic*. Barcelona, Pòrtic, 1999.
- SANCHIS SINISTERRA, J: *El espacio dramático*. , núm 8, juliol 1991, ps.45-42, gener 1995.Pausa
- SARRAZAC, Jean-Pierre (ed.): *Lèxic del drama modern i contemporani*, Barcelona, Institut del Teatre, 2008,
- UBERSFELD, Anne. *El diàlogo teatral*. Colección teatrología de Editorial Galerna, Buenos Aires, 2004.